

A belföldi és a külföldi értékesítési árak következő félévben várható változása

Budapest, 2022. június

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Készítette:

Bacsák Dániel, elemző, MKIK GVI

Kutatásvezető:

Nábelek Fruzsina
ügyvezető igazgató, MKIK GVI

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Budapest

A kézirat lezárva: 2022. június 30.

Cím: MKIK GVI
1065 Budapest, Lázár utca 10.
Tel: 235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu>

Bevezető

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) elemzésében a hazai vállalkozásoknak a belföldi- és exportárakkal kapcsolatos terveit vizsgálja, melyhez a GVI féléves vállalati konjunktúravizsgálatának 2022. áprilisi eredményeit használtuk fel. Az adatfelvétel április 1. és 30. között zajlott, a felmérésben 2 227 cégvezető vett részt.

A vállalatok válaszait a GDP-hez való hozzájárulásuk régió és foglalkoztatotti létszám szerinti megoszlása alapján súlyozzuk, így a válaszoló cégek mintája erre vonatkozóan reprezentatívnak tekinthető. A súlyozás következtében az elemzésben számolt megoszlások nem a válaszadó cégek, hanem a cégek gazdasági súly szerinti megoszlását tükrözik, mivel azokban a jelentősebb gazdasági teljesítményű cégek válaszai nagyobb, a kisebb gazdasági teljesítményű vállalkozások válaszai kisebb súllyal esnek a latba.

Összefoglalás

2022 áprilisában a vállalkozások 78 százaléka vélte úgy, hogy a következő félévben nőni fognak a belföldi értékesítési árak, 4 százalékponttal többen, mint 2021. októberben és 18 százalékponttal többen, mint egy évvel korábban. 2005 óta egyetlen alkalommal sem számoltak ilyen magas arányban áremeléssel a válaszadók, valamint inflációt meghaladó emelkedést is most prognosztizáltak a legtöbben (25%).

Az inflációt is meghaladó áremeléssel számoló válaszadók fele 10–15 százalékos emelést jelölt meg, több mint negyedük (28%) pedig 16–20 százalékosat.

Az építőiparban (69 százalék) és a kereskedelemben (75 százalék) kiemelkedően magas azon cégek aránya, amelyek legalább az inflációval azonos mértékű növekedésre számítanak, de közel harmaduk még azt is meghaladó áremelést tervez. Ágazatonként vizsgálva az áremelés várható mértékét, az csak az építőiparban tér el jelentősen az átlagtól: ebben az iparágban a cégek csaknem 40 százaléka 16–20 százalékos emelést jelzett előre.

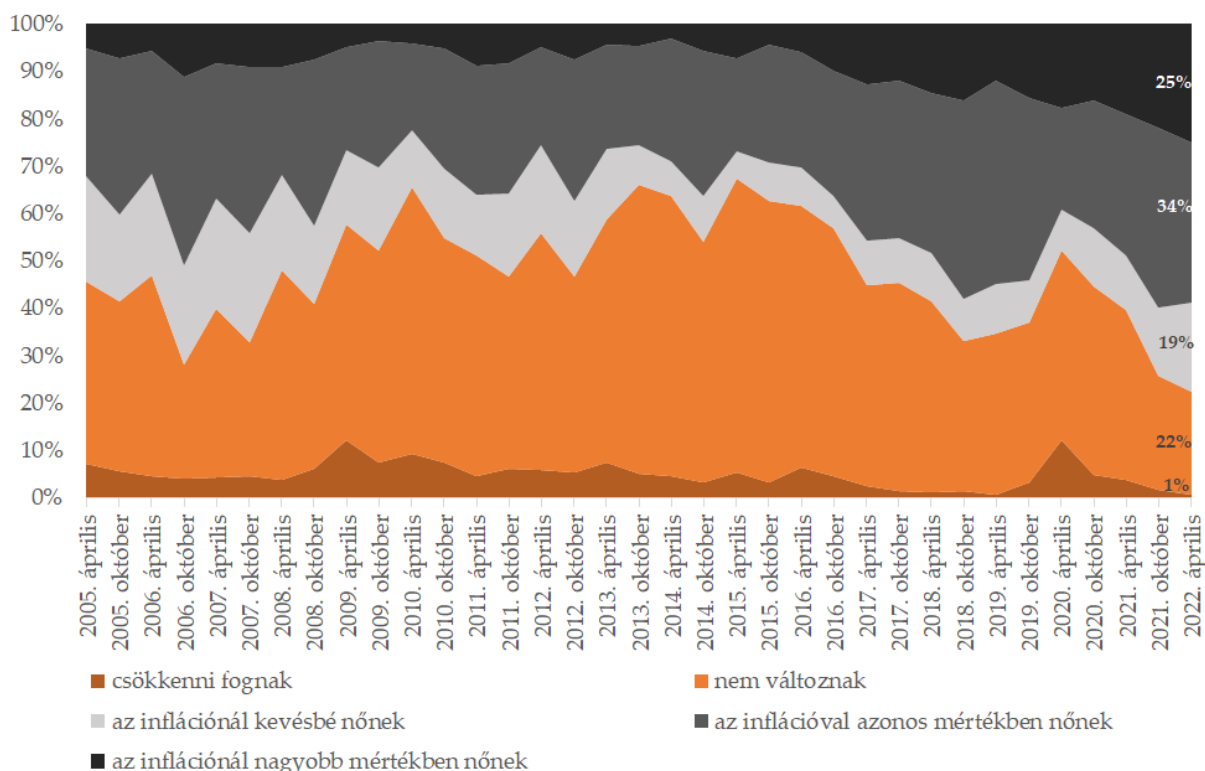
Emellett az exportáló cégek 57 százaléka ítélte meg úgy, hogy nőni fognak a külföldi értékesítési árak (exportárak), ami még a tavaly októberi – akkor rekordmagasnak számító – 49 százalékos szintet is jelentősen meghaladja.

Belföldi értékesítési árak és exportárak várható alakulása a következő félévben

A GVI féléves konjunktúrakutatásának két évtizede állandó eleme a hazai vállalkozók belföldi és külföldi értékesítési árak alakulásával kapcsolatos várakozásainak a felmérése. Idősoros elemzésünkben ezúttal is a 2005-ös évet választottuk kiindulópontnak, hiszen így lehetőségünk adódik összevetni a koronavírus-járvány, majd az orosz-ukrán háború idén áprilisig tapasztalható hatását a 2008-as gazdasági világválság jellemző tendenciáival.

2022 áprilisában a vállalkozásoknak mindösszesen az 1 százaléka vélekedett úgy, hogy csökkenni fognak a belföldi értékesítési árak a következő félévben – arányuk legutóbb 2017 és 2019 között állt hasonlóan alacsony szinten. Mindeközben a válaszadók 78 százaléka jelezte, hogy nőni fognak az árak, 4 százalékponttal többen, mint 2021. októberben és 18 százalékponttal többen, mint egy éve. A vállalkozások 2005 óta egyetlen alkalommal sem számoltak ilyen magas arányban áremeléssel – megközelítőleg is csak 2021 októberében (74%) és 2006 októberében (72%) –, valamint inflációt meghaladó emelkedést is 2022 áprilisában prognosztizáltak a legtöbben (25%).

1. ábra: A hazai vállalkozások prognózisa a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2005. április és 2022. április között, százalék

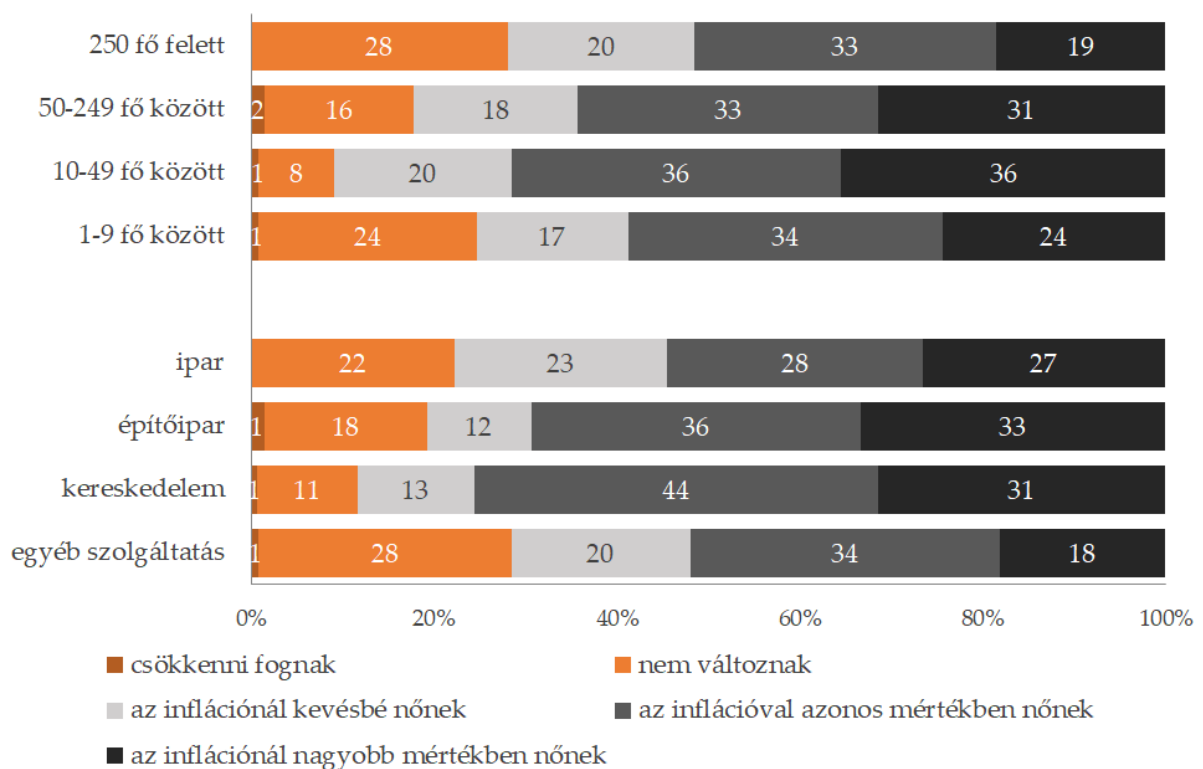
Megjegyzés: 2005. április: N=1753, 2005. október: N=1196, 2006. április: N=1311, 2006. október: N=1251, 2007. április: N=1374, 2007. október: N=1184, 2008. április: N=1084, 2008. október: N=1379, 2009. április: N=1368, 2009. október: N=1315, 2010. április: N=1582, 2010. október: N=1788, 2011. április: N=1743, 2011. október: N=1853, 2012. április: N=2464, 2012. október: N=3082, 2013. április: N=3383, 2013. október: N=3396, 2014. április: N=2518, 2014. október: N=2751, 2015. április:

N=3246, 2015. október: N=3268, 2016. április: N=2884, 2016. október: N=2620, 2017. április: N=3028, 2017. október: N=2825, 2018. április: N=3011, 2018. október: N=2644, 2019. április: N=2651, 2019. október: N=2083, 2020. április: N=2457, 2020. október: N=2864, 2021. április: N=2513, 2021. október: N=2214, 2022. április: N=2033

Forrás: GVI 2005–2022

A 2022. áprilisi adatokat létszámkategóriánként és ágazatonként is megvizsgáltuk. Jól látható, hogy a 10–49 fős és az 50–249 fős vállalatok számolnak leggyakrabban emelkedő értékesítési árakkal (91, illetve 82 százalék), míg az ágazatok tekintve az építőipari és a kereskedelmi cégek vélekednek ugyanígy legnagyobb arányban (81, illetve 88 százalék). Emellett az építőiparban (69 százalék) és a kereskedelemben (75 százalék) is kiemelkedően magas azok aránya, akik legalább az inflációval azonos mértékű növekedésre számítanak, de közel harmaduk még azt is meghaladó áremelést tervez.

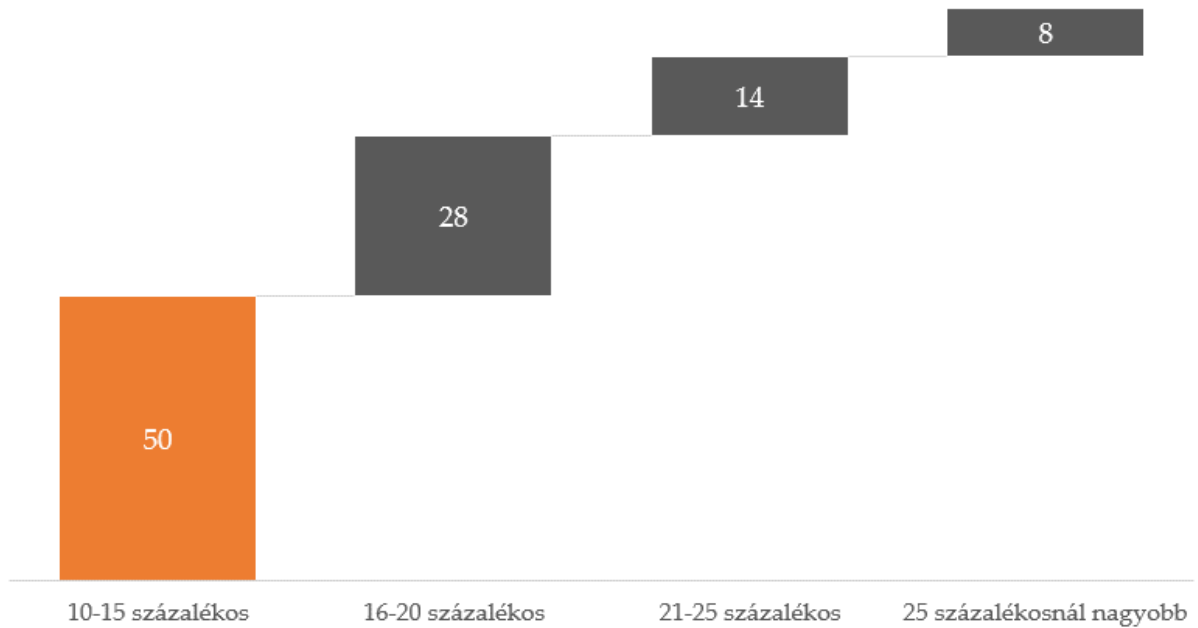
2. ábra: A hazai vállalkozások prognózisa a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2022 áprilisában, létszámkategóriánként és ágazatonként, százalék, N=2033

Forrás: GVI 2022

Az inflációt is meghaladó áremeléssel számoló válaszadók fele (50%) 10–15 százalékos emelkedést jelölt meg, több mint negyedük (28%) pedig 16–20 százalékosat. A cégek 8 százaléka szerint az áremelkedés a 25 százalékot is meghaladja majd, ők átlagosan 43 százalékos emelést véltek reálisnak. Ágazatonként vizsgálva az áremelés várt mértékét, az csak az építőiparban tér el jelentősen az átlagtól: ebben az iparágban a válaszadók csaknem 40 százaléka 16–20 százalékos emelést jelzett előre.

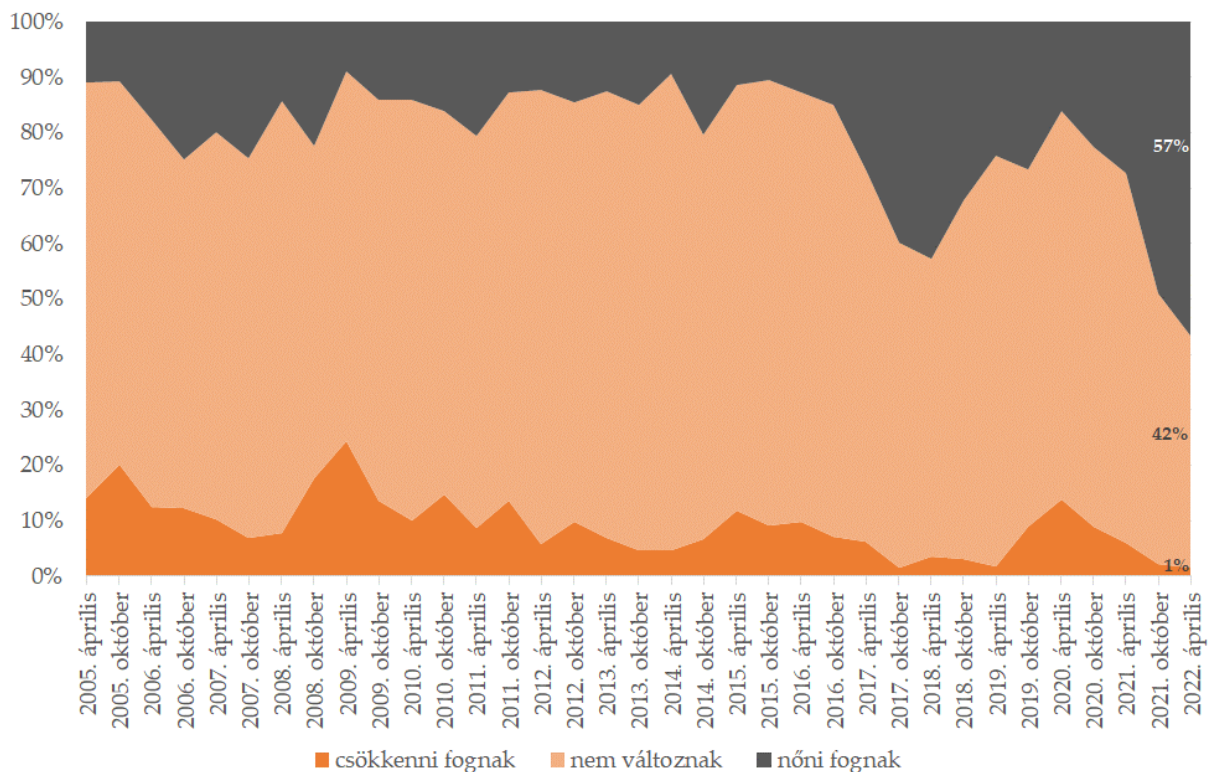
3. ábra: A hazai vállalkozások prognózisa a következő félévben várható áremelkedés mértékéről, százalék, N=560

Forrás: GVI 2022

Az exporttevékenységet végző vállalkozások körében a konjunktúravizsgálat keretében rendszeresen érdeklődünk a cégek exportárakkal kapcsolatos terveiről is. 2022 áprilisában a cégek 1 százaléka vélekedett úgy, hogy csökkenni fognak a külföldi értékesítési árak (exportárak) a következő félévben – arányuk 2005 óta soha nem volt még ilyen alacsony. Emellett a külföldre értékesítő vállalkozások 57 százaléka ítélte meg úgy, hogy nőni fognak az árak, ami még a tavaly októberi – akkor rekordmagasnak számító – 49 százaléknál is 8 százalékponttal magasabb szint.

4. ábra: Az exporttevékenységet folytató hazai vállalkozások prognózisa a külföldi értékesítési árak (exportárak) következő félévben várható alakulásáról 2005. április és 2022. április között, százalék

Megjegyzés: 2005. április: N=352, 2005. október: N=265, 2006. április: N=340, 2006. október: N=305, 2007. április: N=309, 2007. október: N=269, 2008. április: N=322, 2008. október: N=382, 2009. április: N=398, 2009. október: N=321, 2010. április: N=394, 2010. október: N=466, 2011. április: N=444, 2011. október: N=479, 2012. április: N=725, 2012. október: N=710, 2013. április: N=810, 2013. október: N=755, 2014. április: N=702, 2014. október: N=753, 2015. április: N=638, 2015. október: N=803, 2016. április: N=674, 2016. október: N=571, 2017. április: N=574, 2017. október: N=636, 2018. április: N=613, 2018. október: N=585, 2019. április: N=513, 2019. október: N=566, 2020. április: N=495, 2020. október: N=683, 2021. április: N=627, 2021. október N=575, 2022. április N=557

Forrás: GVI 2005–2022